

Impact Investing – tussen inkomen en inspiratie

Prof. Dr. Harry Hummels

Dankrede uitgesproken bij het in het ontvangst nemen van de APEC Award 2012 in Sofitel The Grand in Amsterdam, op 14 december 2012

Geachte voorzitter, leden van het APEC bestuur, dames en heren,

APEC heeft besloten om het komend jaar haar licht te laten schijnen over impact investing. U laat daarmee zien een scherp oog te hebben voor nieuwe ontwikkelingen in de financiële markten. Mijn complimenten daarvoor. Maar wat is nu impact investing? Eenvoudig gezegd komt het er op neer dat u investeert in een onderneming, een project of fonds waarbij u naast een goed financieel rendement bewust streeft naar het behalen van een goed maatschappelijk rendement. Voorbeelden vindt u in de sfeer van de duurzame energie uit zon, wind en water, microfinanciering, gezondheidszorg, educatie, het duurzame midden- en kleinbedrijf of de verantwoorde landbouw.

Toen uw zeer geachte voorzitter mij enige tijd geleden benaderde en mij mededeelde dat ik voorgedragen was voor de gerenommeerde APEC Award, was ik toch wat verrast. Weliswaar houd ik mij al ruim vijf jaar met impact investing bezig, maar het lijkt nog zo vers. Het is nog maar 3 jaar geleden dat ik met een symposium op Beursplein 5 het Global Impact Investing Network in Nederland introduceerde. De gongslag klinkt nog na in mijn oren. Kortom, de vraag van uw voorzitter voelde toch een beetje ongemakkelijk. Je bent net begonnen aan je taak en je valt al in de prijzen – een fenomeen dat inmiddels bekend staat als de Obama-schaamte. Ik heb uw voorzitter dan ook om enige bedenktijd gevraagd.

Na rijp beraad en overleg met enige getrouwen heb ik besloten de Award in dank te aanvaarden. Nog wel met enige aarzeling, moet ik u bekennen, want ik ken zoveel personen en organisaties die deze prijs misschien wel meer verdienen dan ikzelf. Allereerst prijs ik hier de oneindige inzet van Frank van Beuningen als impact investor avant la lettre. Frank investeert al achttien jaar – het laatste decennium samen met zijn vrouw, Margaret – in bedrijven met een duidelijke

maatschappelijke doelstelling. In de zeventien jaar dat wij elkaar kennen heb ik Pymwymic zien uitgroeien tot een instituut dat in Europa en daarbuiten wordt gezien als een belangrijke aanjager van vernieuwing op het vlak van impact gerelateerde financiering. Frank en Margaret: chapeau. Maar ook Marcello Palazzi van de Progressio Foundation, Paul Baan en de Noaber Foundation, de Triodos Bank, Stichting Doen en de Shell Foundation mogen hier zeker niet worden vergeten. En zo zijn er nog veel meer.

Nu zie ik de benoemingscommissie denken: verdraaid, waarom heeft ie dat niet eerder gezegd? Ik hoop dat ik dat in de resterende tien minuten u duidelijk kan maken waarom ik besloten heb de Award in grote dank te aanvaarden. Ik neem u daartoe mee op een drietal korte reizen. De eerste gaat naar Afrika.

In februari van dit jaar namen wij vanuit SNS Impact Investing onze institutionele klanten in onze microfinancieringsfondsen – dan moet u vooral denken aan pensioenfondsen en verzekeraars – mee naar Kenia. Daar bezochten wij de Kenia Women Finance Trust – afgekort als KWFT. De organisatie is bijzonder in de zin dat zij louter microleningen verstrekt aan vrouwen. Een man kan weliswaar een lening aanvragen, maar zijn vrouw zal daarvoor moeten tekenen. Kom daar in Nederland eens om. Met 450.000 klanten en 2200 medewerkers is de organisatie de op één na grootste microfinancieringsinstelling in het land en nog steeds sterk in ontwikkeling. In totaal verstrekt KWFT voor 125 miljoen USD microleningen aan ondernemende vrouwen – zoals aan de vrouwen in het plattelandsdorpje Konza dat wij bezochten. De dorre droge vlakke waarin een paar houten winkeltjes en huisjes waren opgetrokken had veel weg van de Wild West zoals we die kennen uit films als *Once upon a time in the West*. Maar in plaats van Charles Bronson, Henry Fonda of Claudia Cardinale treffen we prachtig geklede en hard werkende Kikuyu en Masai vrouwen aan. Sinds drie jaar hebben zij toegang tot microfinanciering en naar eigen zeggen is hun leven er aanzienlijk op vooruit gegaan. Tegelijkertijd heeft de investeerder in KWFT in de afgelopen jaren een Return on Equity gemaakt van 12,6 procent, terwijl in de toekomst een verbetering van het rendement wordt verwacht.

Voor de tweede reis blijven we in Afrika, maar trekken we verder naar het zuiden. Ons doel is de provincie Limpopo in Zuid-Afrika, anderhalf uur rijden ten

noorden van Johannesburg. Zuidelijk Afrika kent fantastische mogelijkheden om te investeren in grootschalige landbouw. Grond is, anders dan in West-Europa, geen schaarse productiefactor, terwijl de introductie van nieuwe kennis en technologie leidt tot aanzienlijke productieverbeteringen. Neem nu het in Zuid-Afrika gevestigde Futuregrowth African Agriculture Fund. Het investeert tientallen miljoenen in landbouwbedrijven met een omvang van honderden voetbalvelden, zoals het bedrijf van Nelis Potgieter in Marble Hall. Niet alleen investeert Futuregrowth in het land van de boer, maar ook in zijn bedrijfsvoering. De rendementen zijn aantrekkelijk en liggen rond de 20 procent netto – na aftrek van kosten en fees – per jaar. De investering draagt bij aan het scheppen van welvaart voor de gemeenschap en is als zodanig een vorm van impact investing. Maar wat het fonds echt interessant maakt als een impact investering is dat de arbeiders op de boerderij toegang krijgen tot gezondheidszorg, een vast arbeidscontract aangeboden krijgen en kunnen deelnemen aan opleidingen. In de jaren voor de investering werkten zij op seizoensbasis en was hun inkomen afhankelijk van de vraag of er werk was of niet. Nu zult u wellicht denken dat deze maatschappelijke investeringen geld kosten en dat is natuurlijk ook zo. Voor niets gaat de zon op, ook in Afrika – of misschien wel juist in Afrika. Wat evenwel niet gebeurde is dat deze investeringen ten koste zijn gegaan van de winst. Interessant genoeg is juist het omgekeerde het geval. Door te investeren in de gezondheidszorg wordt voorkomen dat werknemers uitvallen met HIV/AIDS – nog steeds een van de belangrijkste doodsoorzaken in Zuid-Afrika. Ook scholing en training leiden tot verhoogde opbrengsten – zowel financieel als maatschappelijk.

Moet het nu zover weg, zult u zich wellicht afvragen? Het antwoord is: 'neen'. Voor onze derde reis blijven de dichterbij huis. Onze Engelse collega's wijzen ons hier de weg. Ik denk dan in het bijzonder aan Bridges Ventures van Sir Ronald Cohen, de founding partner en voormalige bestuursvoorzitter van APEX. Bridges Ventures heeft in het verleden voor vele honderden miljoenen geïnvesteerd in de Engelse economie en een Internal Rate of Return behaald op haar investeringen die varieert van 12 tot 216 procent. Laat ik ook hier een sprekend voorbeeld noemen: het Hoxton hotel in Hackney in Noordoost Londen. Nu is dit geen buurt waar u normaal aan denkt als u in Londen een hotel zoekt. Hackney is een van de wijken waar in augustus 2011 rellen uitbraken, maar nu

door stadrenovatie langzaam maar zeker een beter aanzicht krijgt. In deze wijk heeft Bridges Ventures enige jaren geleden een oude parkeergarage opgekocht en volledig verbouwd tot hotel, dat momenteel draait met een bezettingsgraad van 96 procent. In de Hoxton werken vooral lokale mensen. Maar liefst 73 procent van het personeel komt uit de buurt en had voorheen te maken met een achterstandssituatie op de arbeidsmarkt. Tot slot, is meer dan 80 procent van de toeleveranciers afkomstig uit de nabije omgeving van het hotel. Toen Bridges de Hoxton verkocht noteerde de investeerder een IRR van ongeveer 50 procent. Maar de maatschappelijke meerwaarde die de impact investeerder had gecreëerd was vele malen groter.

Wat bepaalt nu het succes van deze investeringen? Meer nog dan de impact en de goede rendementen – tot uitdrukking gebracht in een aansprekende Internal Rate of Return – kenmerken de investeringen zich door de inspiratie die ervan uitgaat. Geld blijkt zoveel meer dan alleen maar een middel. Geld heeft opeens gevoel. Met impact investeringen opent u werelden, creëert u nieuwe vergezichten en bouwt u aan de toekomst van mensen die daarvoor relatief kansarm waren. Ik heb in de ogen gekeken van micro-ondernemers, van medewerkers van de Hoxton en van arbeiders op de boerderij van Nelis Potgieter en dan zie je opeens dat IRR eerder staat voor Inspirational Rate of Return. Niet alleen voor de geïnvesteerden, maar ook voor de investeerders. Ik heb professionele bestuurders van pensioenfondsen zien ontdooien toen zij werden geconfronteerd met van de positieve effecten van hun investeringen. Het zijn net mensen.

Ik kom tot een afronding. De Award die u mij vandaag uitreikt zie ik niet zozeer als een erkenning voor hetgeen is bereikt, maar eerder als een opdracht om met nog meer energie te werken aan het verbreden en versterken van de impact investing supply chain. Mijn streven is erop gericht om samen met traditionele impact investeerders – ik denk dan aan gefortuneerde ondernemers, angel investors, stichtingen en family offices – institutionele beleggers en asset managers, inclusief private equity investeerders, te integreren in de impact investing keten. Want met filantropie en soft loans komen we er niet. Gelet op de behoefte aan kapitaal in de verschillende impact investeringsthema's is het aanbod van kapitaal vanuit de hoek van het geefgeld te gering. Commercieel

geld is vereist om daadwerkelijk maatschappelijke vooruitgang te boeken – overigens zonder te suggereren dat het commercieel kapitaal dit in haar eentje kan redden. Samenwerking is vereist. De exit van de één is de investering van de ander.

Het organiseren van de impact investing keten kan ik niet alleen. Daar hebben ik u als private equity investors heel hard bij nodig. Ik zie dan ook met enthousiasme en vertrouwen uit naar het komende jaar en moedig u van harte aan om het gesprek aan te gaan over wat u kunt doen voor het verbeteren van de wereld, terwijl u tegelijkertijd streeft naar een solide rendement.

Aan het eind van deze korte overweging wil ik mijn dank uitspreken. Die gaat allereerst uit naar APEC en haar bestuur voor de toekenning van de APEC Award. Ik ben u daarvoor zeer erkentelijk. Toch beschouw ik de Award eerder als een aansporing dan als een erkenning en het is ook om deze reden dat ik besloten heb de Award in ontvangst te nemen. Het is de aansporing om mij nog meer in te zetten op de diverse terreinen waarop ik werkzaam ben voor een betere wereld door het creëren, beheren en bestuderen van meer en betere impact investeringen.

Mijn dank gaat ook uit naar mijn collega's van SNS Impact Investing en ik ben dan ook reuze blij dat Alexander en Sinisa hier vanavond aanwezig zijn om te delen in de erkenning voor ons werk. Hoewel hij vanavond niet aanwezig kan zijn, mag ook de naam van mijn goede vriend en collega Theo Brouwers niet onvermeld blijven. Als duo-baners verkennen wij met enorm veel plezier en enthousiasme al meer dan 13 jaar gezamenlijk het veld van verantwoord beleggen en impact investing. Ook dank ik mijn collega's van de Global Impact Investing Network en van Maastricht University met wie ik tracht om het veld van impact investing tot een waarlijk mondiaal veld uit te bouwen en dat veld nader te bestuderen. Maar de meeste dank gaat wel uit naar mijn echtgenote, Riny en onze tweelingdochters Hazel en Merel. Want, dames en heren, laat duidelijk zijn dat niet ik de belangrijkste impact investor thuis ben. Dat zijn zij. Door telkens maar weer te accepteren dat ik voor de goede zaak op pad moet, hebben zij nogal geïnvesteerd in mijn impact investing activiteiten. De Return on

Investment die zij op hun investering maken is behoorlijk mager. Daar moet ik in de komende tijd hard aan werken.

Het laatste woord geef ik aan de vrouwen in Kenia met wie ik mijn eerste reis begon. Toen ik één van de prachtig uitgedoste vrouwen vroeg hoe wij nu konden vaststellen of onze investeringen een positieve uitwerking hadden op haar leven, keek ze mij verbaasd aan en zei: 'Kunt u dat niet zien?' Wij hadden haar nooit eerder gezien dus enig vergelijkingsmateriaal was er niet. Maar ze gaf zelf het antwoord: "In de afgelopen drie jaar ben ik 5 kilo aangekomen." En ze straalde over haar hele gezicht. Zij vond het prachtig, haar man vond het prachtig en in de gemeenschap was haar aanzien gegroeid. In een samenleving als de onze, waar obesitas als een volksziekte wordt aangemerkt, kijken wij op van dergelijke Rubensiaanse taferelen. Maar in Konza is niet het materiële succes van het ondernemerschap zelf doorslaggevend is voor het relevantie van de investering – al is dat succes natuurlijk van groot belang. In deze gemeenschap speelden de immateriële aspecten zo'n belangrijke rol, dat voor onze investeerders – en ook voor mij – een nieuwe wereld openging. Ik gun het u van harte dat u de kans krijgt – of sterker nog: de kans creëert – om te investeren met impact. Als private equity investors heeft u daartoe alle gelegenheid. Ik wens u daarbij veel inspiratie.

Ik dank u voor uw aandacht.